

Pozostałe rzemiosła przemysłowe:

organmistrzostwo,
ortopedyka,
parasolnictwo,
szewstwo ortopedyczne,
wyrób drobnych przedmiotów użytku osobistego i domowego oraz zabawek,
wyrób szyldów.

Rzemiosła budowlane:

instalatorstwo sanitarne i ogrzewania,
instalatorstwo elektryczne,
kominiarstwo,
lakiernictwo,
malarstwo,
murarstwo,
sztukatorstwo,
witrażownictwo.

Rzemiosła różne:

chemiczne czyszczenie i farbowanie;
fryzjerstwo z wyjątkiem działalności wykonywanej w zakresie fryzjerstwa wyłącznie męskiego.

B. Druga kategoria rzemiosł**Rzemiosła metalowe:**

kowalstwo,
rusznikarstwo,
zegarmistrzostwo,
złotnictwo.

Rzemiosła mineralne:

garncarstwo.

Rzemiosła drzewne:

bednarstwo,
kołodziejstwo,
koszykarstwo,

pozłotnictwo,
rzeźbiarstwo w drewnie,
tokarstwo w drewnie.

Rzemiosła skórzane:

cholewkarstwo,
rękawicznictwo,
rymarstwo,
szewstwo wykonywane na podstawie karty rzemieślniczej.

Rzemiosła odzieżowe i włókiennicze:

bielizniarstwo,
czapnictwo,
gorseciarstwo,
hałciarstwo,
krawiectwo damskie i męskie wykonywane na podstawie karty rzemieślniczej,
modniarstwo,
powroźnictwo.

Pozostałe rzemiosła przemysłowe:

lutnictwo,
wyrób i naprawa instrumentów dętych, klawiszowych i perkusyjnych,
introligatorstwo,
sitarstwo,
szczotkarstwo,
wulkanizatorstwo.

Rzemiosła budowlane:

brukarstwo,
ciesielswo,
dekarstwo,
studniarstwo,
zduństwo.

Rzemiosła różne:

fotografowanie,
fryzjerstwo wyłącznie męskie.

181**ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC**

z dnia 25 czerwca 1965 r.

w sprawie zgłoszeń do ubezpieczenia społecznego rzemieślników, legitymacji ubezpieczeniowych, składek, ustalania prawa do świadczeń i wypłaty świadczeń pieniężnych.

Na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 29 marca 1965 r. o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników (Dz. U. Nr 13, poz. 90) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.**Właściwość organów.**

§ 1. 1. Organami właściwymi do ustalania obowiązku ubezpieczenia, wydawania legitymacji ubezpieczeniowych i dokonywania w nich wpisów, wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie, ustalania prawa do świadczeń leczniczych i pieniężnych są oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej „Zakładem”, właściwe ze względu na miejsce wykonywania rzemiosła, a w zakresie wypłaty świadczeń pieniężnych — oddziały Zakładu, właściwe ze względu na miejsce zamieszkania rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem albo członków ich rodzin.

2. Zgłoszenia do ubezpieczenia oraz wnioski o świadczenia pieniężne należy kierować do właściwego oddziału

Zakładu za pośrednictwem właściwego cechu rzemieślniczego.

3. Wnioski o renty rodzinne i o zasiłki pogrzebowe po śmierci rencisty lub członka jego rodziny należy zgłaszać bezpośrednio do oddziału Zakładu, który wypłacał rentę zmarłemu.

Rozdział 2.**Zgłoszenie do ubezpieczenia.**

§ 2. 1. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczenia ciąży na rzemieślniku. Rzemieślnik zgłasza do ubezpieczenia siebie i osobę z nim współpracującą. Zgłoszenia należy dokonać w ciągu 10 dni:

- 1) rzemieślnika — od daty rozpoczęcia przez niego wykonywania rzemiosła,
 - 2) osoby współpracującej z rzemieślnikiem — od daty rozpoczęcia pracy u rzemieślnika.
2. Jeżeli rzemiosło lub praca w rzemiosle są wykonywane w dwóch lub więcej zakładach rzemieślniczych, rze-

mieślnik lub osoba współpracująca z rzemieślnikiem zgłaszani są do ubezpieczenia tylko z jednego zakładu przez siebie wybranego.

3. Zgłoszenie sporządza się na formularzu według wzoru ustalonego przez Prezesa Zakładu.

§ 3. 1. Rzemieślnik świadczący usługi dla ludności lub rolnictwa dołącza do zgłoszenia zaświadczenie właściwego do spraw przemysłu organu prezydium powiatowej (miejskiej w mieście stanowiącym powiat, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej, zwanego dalej „wydziałem przemysłu”, stwierdzające charakter działalności rzemieślnika, jeżeli z rodzaju wykonywanego rzemiosła nie wynika, że rzemieślnik uznany został na podstawie odrębnych przepisów za świadczącego takie usługi.

2. Rzemieślnik, o którym mowa w ust. 1, powinien przedkładać oddziałowi Zakładu do dnia 1 marca każdego roku zaświadczenie określone w tym przepisie.

§ 4. 1. Rzemieślnik obowiązany jest zawiadomić oddział Zakładu o zmianach, jakie zaszły w stosunku do danych zawartych w uprzednim zgłoszeniu, w ciągu 10 dni od zajścia tych zmian.

2. Zmiany dotyczące rodzaju wykonywanego rzemiosła, miejscowości wykonywania rzemiosła albo rozpoczęcia pracy w zakładzie rzemieślniczym przez osobę współpracującą z rzemieślnikiem zgłasza się na nowym formularzu zgłoszenia. O innych zmianach rzemieślnik zawiadamia oddział Zakładu osobnym pismem.

Rozdział 3.

Ustalanie obowiązku ubezpieczenia oraz wydawanie legitymacji ubezpieczeniowych i dokonywanie w nich wpisów.

§ 5. Po stwierdzeniu obowiązku ubezpieczenia rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem oddział Zakładu:

- 1) dokonuje rejestracji rzemieślnika,
- 2) ustala kwotę podstawy wymiaru renty i kwotę miesięcznej składki na ubezpieczenie społeczne rzemieślników, zwanej dalej „składką”,
- 3) zawiadamia rzemieślnika o objęciu ubezpieczeniem jego oraz osoby z nim współpracującej, o kwocie podstawy wymiaru renty oraz o kwocie wymierzonej składki, dołączając do zawiadomienia książeczkę wpłat składek i legitymację ubezpieczeniową dla rzemieślnika oraz oddzielną dla osoby współpracującej z rzemieślnikiem.

§ 6. 1. Jeżeli rzemieślnik lub osoba współpracująca z rzemieślnikiem nie spełniają warunków do objęcia ubezpieczeniem, oddział Zakładu wydaje decyzję o nieobjęciu ubezpieczeniem. W innych wypadkach oddział Zakładu wydaje decyzję na wniosek rzemieślnika.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać powołanie przepisów prawnych, na których jest oparta, faktyczne i prawne uzasadnienie oraz pouczenie o środkach odwoławczych.

§ 7. 1. Oddział Zakładu wpisuje do legitymacji ubezpieczeniowej rzemieślnika oraz do legitymacji ubezpieczeniowej osoby współpracującej z rzemieślnikiem członków ich rodzin uprawnionych do świadczeń leczniczych.

2. W razie ustania prawa do świadczeń leczniczych członka rodziny wpisanego do legitymacji ubezpieczeniowej rzemieślnik obowiązany jest w ciągu 10 dni od ustania prawa przedłożyć legitymację ubezpieczeniową właściwemu organowi oddziału Zakładu celem dokonania odpowiednich zmian.

§ 8. 1. Na żądanie rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem oddział Zakładu wpisuje do legitymacji ubezpieczeniowej:

- 1) okresy ubezpieczenia po dniu 1 lipca 1965 r. wymienio-

ne w art. 7 ustawy z dnia 29 marca 1965 r. o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników (Dz. U. Nr 13, poz. 90), zwanej dalej „ustawą”,

- 2) okresy zaliczalne do okresów ubezpieczenia wymienione w art. 8 ustawy.

2. Wpisanie do legitymacji ubezpieczeniowej okresów ubezpieczenia wymienionych w art. 7 i art. 8 pkt 2 ustawy następuje na podstawie dowodów znajdujących się w oddziale Zakładu. Wpisanie pozostałych okresów następuje na podstawie przedłożonych dowodów wymienionych w §§ 28—32.

§ 9. 1. W razie utraty (zagubienia, zniszczenia itp.) legitymacji ubezpieczeniowej oddział Zakładu wydaje na wniosek rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem duplikat legitymacji za opłatą, której wysokość ustali Prezes Zakładu.

2. Do wniosku o wydanie duplikatu legitymacji ubezpieczeniowej należy dołączyć:

- 1) oświadczenie o okolicznościach utraty legitymacji,
- 2) dowód opłacenia należności za duplikat legitymacji.

Rozdział 4.

Składki ubezpieczeniowe.

§ 10. 1. Rzemieślnik opłaca składki za siebie oraz za osobą z nim współpracującą w łącznej pełnej miesięcznej wysokości i za kolejne miesiące ubezpieczenia.

2. Składki opłaca się w urzędzie pocztowym za pomocą blankietu książeczki wpłat składek do dnia 10 każdego miesiąca za miesiąc ubiegły. Składki mogą być opłacane również w drodze przelewu bankowego.

§ 11. 1. Od nie opłaconych w terminie składek oddział Zakładu dokonuje wymiaru dodatku za zwłokę w wysokości określonej dla należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za pracowników zatrudnionych w zakładach rzemiosła indywidualnego.

2. Nie opłacone w terminie składki oraz dodatki za zwłokę z tytułu nieterminowych wpłat oddział Zakładu ściąga w trybie egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych, zaliczając ściągnięte kwoty składek na najstarszą zaległość.

3. O pokryciu należności za zaległe składki w trybie, o którym mowa w ust. 2, oddział Zakładu zawiadamia rzemieślnika pisemnie.

§ 12. 1. Zmiana wysokości składki wskutek zmiany charakteru działalności rzemieślnika następuje od dnia pierwszego kwietnia tego roku, w którym zostało wydane zaświadczenie wydziału przemysłu, stwierdzające zmianę.

2. Zmiana wysokości składki wskutek zmiany rodzaju wykonywanego rzemiosła lub miejscowości wykonywania rzemiosła albo pracy w rzemiosle następuje od pierwszego dnia miesiąca po miesiącu, w którym zaszły okoliczności, uzasadniające zmianę wysokości składki.

§ 13. 1. Nie opłaca się składki za miesiąc, w którym przez pełny miesiąc kalendarzowy rzemieślnik nie wykonywał rzemiosła lub osoba współpracująca z rzemieślnikiem nie pracowała w zakładzie rzemieślniczym z powodu:

- 1) choroby powodującej czasową niezdolność do pracy,
- 2) odbywania służby wojskowej.

2. Potwierdzenia okoliczności zwalniających od obowiązku opłacenia składki w danym miesiącu dokonuje na odwrócie dwóch odcinków blankietu książeczki wpłat składek za dany miesiąc właściwy cech:

- 1) na podstawie okazanej legitymacji ubezpieczeniowej z wpisanymi okresami czasowej niezdolności do pracy — w razie choroby,
- 2) na podstawie dokumentów wojskowych — w razie odbywania służby wojskowej.

3. Odcinek blankietu przeznaczony dla posiadacza rachunku z potwierdzeniem danych, o których mowa w ust. 1, rzemieślnik dostarcza oddziałowi Zakładu.

Rozdział 5.

Ustalanie prawa do świadczeń leczniczych.

§ 14. 1. Świadczenia lecznicze udzielane są przez zakłady społeczne służby zdrowia:

1) rzemieślnikowi i członkom jego rodziny po przedłożeniu:

- a) legitymacji ubezpieczeniowej oraz
- b) książeczki wpłat składek zawierającej dowody kolejnych wpłat składek lub dowód przelewu bankowego albo stwierdzenia oddziału Zakładu, że składki zostały za dany miesiąc uregulowane (§ 11 ust. 3), lub potwierdzenia okoliczności zwalniających od obowiązku płacenia składki (§ 13 ust. 2),

2) osobie współpracującej z rzemieślnikiem i członkom jej rodziny po przedłożeniu legitymacji ubezpieczeniowej, poświadczonej przez rzemieślnika.

2. Poświadczenie przez rzemieślnika legitymacji ubezpieczeniowej osoby z nim współpracującej polega na podpisaniu przez rzemieślnika oświadczenia, że należne składki zostały przez niego opłacone. Miesiące, za które rzemieślnik był zwolniony od obowiązku opłacenia składek, traktuje się na równi z miesiącami, za które składki zostały opłacone.

§ 15. Świadczenia lecznicze rencistom i członkom ich rodzin udzielane są przez zakłady społeczne służby zdrowia:

- 1) rencistom pobierającym rentę oraz członkom ich rodzin na podstawie legitymacji rencisty uprawniającej do świadczeń leczniczych wraz z odcinkiem przekazu renty, za bieżący okres,
- 2) rencistom, którym zawieszono w całości prawo do renty z powodu wykonywania rzemiosła, oraz członkom ich rodzin na podstawie legitymacji rencisty uprawniającej do świadczeń leczniczych z pełną odpłatnością za leki oraz za środki opatrunkowe i pomocnicze.

Rozdział 6.

Dokumentacja wniosków o świadczenia pieniężne.

§ 16. Do wniosku o przyznanie renty starczej należy dołączyć:

- 1) dowód stwierdzający datę urodzenia rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem (§ 24),
- 2) dowody stwierdzające następujące okresy zaliczalne do okresów ubezpieczenia, jeżeli osoba zgłaszająca wniosek nie ma wymaganego do przyznania renty okresu ubezpieczenia (art. 7 ustawy):
 - a) nauki rzemiosła na obszarze Państwa Polskiego przed dniem 1 lipca 1965 r. (§ 29),
 - b) samoistnego wykonywania rzemiosła w charakterze rzemieślnika na obszarze Państwa Polskiego przed dniem 1 lipca 1965 r. (§ 28),
 - c) zatrudnienia w rozumieniu art. 7 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97 i z 1965 r. Nr 14, poz. 98), zwanego dalej „dekretem” (§ 30 i § 31),
 - d) zaliczalne do okresów zatrudnienia w rozumieniu art. 8 dekretu (§ 32),
- 3) dowód stwierdzający, że rzemieślnik zaprzestał wykonywać rzemiosło lub że osoba współpracująca z rzemieślnikiem zaprzestała wykonywać pracę w rzemiośle (§ 34 ust. 1 i 2), a jeżeli rzemieślnik wykonuje rzemiosło — dowód stwierdzający wysokość podatku lub dochodów (§ 34 ust. 3),
- 4) dowody stwierdzające, czy rzemieślnik lub osoba współpracująca z rzemieślnikiem posiada dochody z innych

źródeł niż z wykonywania rzemiosła lub pracy w rzemiośle (§ 35).

§ 17. Do wniosku o przyznanie renty inwalidzkiej należy dołączyć:

- 1) dowody wymienione w § 16, a jeżeli wniosek dotyczy renty z tytułu inwalidztwa powstałego wskutek wypadku rzemieślnika przy wykonywaniu rzemiosła lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem przy pracy w rzemiośle — dowody wypadku, jak oświadczenie wiasne, zeznania świadków, stwierdzające datę, miejsce i okoliczności wypadku,
- 2) zaświadczenie zakładu społecznego służby zdrowia stwierdzające stan zdrowia,
- 3) dowód stwierdzający okres czasowej niezdolności do pracy, jeżeli wniosek dotyczy renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa powstałego z innych przyczyn niż wypadek przy wykonywaniu rzemiosła lub przy pracy w rzemiośle (§ 37).

§ 18. Do wniosku o przyznanie renty rodzinnej dla małżonka należy dołączyć:

- 1) decyzję, którą przyznano zmarłemu rentę, lub odcinek ostatniego przekazu pocztowego, którym przesłano rentę, a jeżeli renta nie była jeszcze przyznana — dowody określone w § 16 pkt 1 i 2,
- 2) dowód zgonu rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem (§ 24),
- 3) dowód zawarcia małżeństwa (§ 24),
- 4) dowód stwierdzający datę urodzenia małżonka ubiegającego się o rentę (§ 24),
- 5) dowód stwierdzający istnienie wspólności małżeńskiej do chwili śmierci rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem, a jeżeli wspólność małżeńska nie istniała lub małżeństwo było rozwiedzione — dowód stwierdzający ustalenie prawa do alimentacji (§ 25),
- 6) zaświadczenie o stanie zdrowia wystawione przez zakład społeczny służby zdrowia, jeżeli zgłaszający wniosek nie osiągnął wieku: kobieta 55 lat, mężczyzna — 65 lat, ani nie wychowuje dziecka uprawnionego do renty rodzinnej w wieku do lat 8,
- 7) dowód stwierdzający, czy małżonek posiada dochody z tytułu wykonywania rzemiosła (§ 34 ust. 4),
- 8) dowody stwierdzające, czy małżonek posiada dochody z innych źródeł (§ 35),
- 9) dowód stwierdzający pozostawanie na utrzymaniu żony za jej życia, jeżeli zgłaszającym wniosek jest wdowiec (§ 36).

§ 19. 1. Do wniosku o przyznanie renty rodzinnej dla dzieci własnych, przysposobionych lub pasierbów należy dołączyć:

- 1) decyzję, którą przyznano zmarłemu rentę, lub odcinek ostatniego przekazu pocztowego, którym przesłano rentę, a jeżeli renta nie była jeszcze przyznana — dowody określone w § 16 pkt 1 i 2,
- 2) dowód zgonu rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem (§ 24),
- 3) dowody stwierdzające daty urodzenia dzieci (§ 24),
- 4) zaświadczenie o uczęszczaniu do szkoły dzieci, które ukończyły 16 lat,
- 5) oświadczenie pozostałego rodzica lub opiekuna dzieci stwierdzające, czy dzieci korzystają ze świadczeń z funduszków publicznych (np. stypendia, przebywanie w zakładach opiekuńczych lub wychowawczych),
- 6) dowód stwierdzający, czy dzieci posiadają dochody z tytułu wykonywania rzemiosła lub pracy w rzemiośle (§ 34 ust. 4),
- 7) dowody stwierdzające, czy dzieci posiadają dochody z innych źródeł (§ 35).

2. Jeżeli po zmarłym pozostały dzieci obce wzięte na wychowanie albo wychowywane przez niego wnuki lub ro-

dzeństwo, należy, poza dowodami wymienionymi w ust. 1, dołączyć oświadczenie opiekuna stwierdzające:

- 1) od kiedy dzieci zostały wzięte na wychowanie i utrzymanie przez zmarłego,
- 2) czy rodzice dzieci żyją, a jeżeli chociaż jedno z rodziców żyje, dlaczego nie może zapewnić im utrzymania, lub zamiast oświadczenia stwierdzającego tę okoliczność — postanowienie sądu stwierdzające, że zmarły był ustanowiony przez sąd opiekunem dzieci wziętych przez niego na wychowanie lub utrzymanie.

§ 20. Do wniosku o przyznanie renty rodzinnej dla rodziców należy dołączyć:

- 1) decyzję, którą przyznano zmarłemu rentę, lub odcinek ostatniego przekazu pocztowego, którym przesłano rentę, a jeżeli renta nie była jeszcze przyznana — dowody określone w § 16 pkt 1 i 2,
- 2) dowód zgonu rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem (§ 24),
- 3) dowody stwierdzające daty urodzenia rodziców (§ 24),
- 4) dowód stwierdzający pozostawanie rodziców na utrzymaniu rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem przed śmiercią rzemieślnika lub tej osoby (§ 36),
- 5) zaświadczenie o stanie zdrowia wystawione przez zakład społeczny służby zdrowia, jeżeli zgłaszający wniosek nie osiągnął wieku: matka — 55 lat, ojciec — 65 lat, ani nie wychowuje dziecka uprawnionego do renty rodzinnej w wieku do lat 8,
- 6) dowód stwierdzający, czy rodzice posiadają dochody z tytułu wykonywania rzemiosła lub pracy w rzemiośle (§ 34 ust. 4),
- 7) dowody stwierdzające, czy rodzice posiadają dochody z innych źródeł (§ 35).

§ 21. Do wniosku o dodatek do renty starczej, inwalidzkiej i rodzinnej z tytułu odznaczenia należy dołączyć legitymację lub inne dowody, stwierdzające nadanie odznaczenia.

§ 22. 1. Do wniosku o zasiłek pogrzebowy po renciście lub po członku rodziny rencisty należy dołączyć:

- 1) dowód zgonu rencisty lub członka jego rodziny (§ 24), w zależności od tego, po kim zasiłek pogrzebowy ma być wypłacony,
- 2) oświadczenie osoby zgłaszającej wniosek o zasiłek pogrzebowy o pokryciu kosztów pogrzebu oraz rachunek kosztów pogrzebu wystawiony na jej nazwisko,
- 3) decyzję, którą przyznano zmarłemu rentę starczą lub inwalidzką, a w razie śmierci osoby pobierającej rentę rodzinną — odcinek ostatniego przekazu, którym przesłano rentę, jeżeli zgłaszający posiada taki odcinek.

2. W razie śmierci rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem nie będących rencistami albo członków rodziny tych osób do wniosku o zasiłek pogrzebowy należy dołączyć:

- 1) dowód zgonu rzemieślnika lub osoby współpracującej z rzemieślnikiem bądź członków rodziny (§ 24), w zależności od tego, po kim zasiłek pogrzebowy ma być wypłacony,
- 2) oświadczenie osoby zgłaszającej wniosek o zasiłek pogrzebowy o pokryciu kosztów pogrzebu oraz rachunek kosztów pogrzebu wystawiony na jej nazwisko.

3. W razie śmierci członków rodziny osób wymienionych w ust. 1 i 2 należy przedłożyć ponadto dowód stwierdzający prawo do świadczeń leczniczych do chwili śmierci.

§ 23. Do wniosków wymienionych w §§ 16—20 oddział Zakładu z urzędu dołącza dowody stwierdzające okres ubezpieczenia wymieniony w art. 7 ustawy (§ 26), okresy przerw w wykonywaniu rzemiosła lub pracy w rzemiośle spowodowanych czasową niezdolnością do pracy (§ 27) oraz podstawę wymiaru renty (§ 33).

Rozdział 7.

Postępowanie dowodowe o świadczenia pieniężne.

§ 24. 1. Środkiem dowodowym stwierdzającym datę urodzenia jest dokument stanu cywilnego (odpis lub wyciąg z aktu stanu cywilnego) albo wyciąg z dowodu osobistego lub z dokumentu stanu cywilnego. Środkiem dowodowym stwierdzającym fakt zawarcia małżeństwa, fakt zgonu i przysposobienia jest dokument stanu cywilnego albo wyciąg z tego dokumentu.

2. Wyciągi z dowodów osobistych lub dokumentów stanu cywilnego poświadczą cech lub oddział Zakładu.

§ 25. 1. Środkiem dowodowym stwierdzającym istnienie wspólności małżeńskiej jest zaświadczenie wystawione przez właściwy organ do spraw ewidencji ludności, stwierdzające, że do chwili śmierci małżonkowie wspólnie zamieszkiwali.

2. Środkiem dowodowym stwierdzającym istnienie wspólności małżeńskiej małżonków, którzy posiadali różne miejsca zamieszkania, jest oświadczenie zgłaszającego wniosek małżonka uzasadniające przyjęcie istnienia wspólności małżeńskiej pomimo oddzielnego zamieszkania.

3. Środkiem dowodowym stwierdzającym, że było ustalone prawo do alimentacji, jest wyrok sądu powszechnego.

§ 26. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy ubezpieczenia wymienione w art. 7 ustawy, charakter działalności rzemieślnika oraz czy rzemieślnik zalega z opłatą składek i za jaki okres, jest odpowiednia dokumentacja oddziału Zakładu.

§ 27. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy przerw w wykonywaniu rzemiosła lub pracy w rzemiośle po dniu 1 lipca 1965 r., spowodowanych czasową niezdolnością do pracy, jest odpowiednia dokumentacja oddziału Zakładu.

§ 28. 1. Środkiem dowodowym stwierdzającym samoistne wykonywanie rzemiosła na obszarze Państwa Polskiego przed dniem 1 lipca 1965 r. jest zaświadczenie właściwego cechu, stwierdzające okres wykonywania rzemiosła.

2. Jeżeli cech nie może potwierdzić okresu samoistnego wykonywania rzemiosła z powodu zniszczenia akt na skutek działań wojennych, klęsk żywiołowych lub innych ważnych przyczyn, środkiem dowodowym stwierdzającym powyższą okoliczność mogą być inne dokumenty, a w razie ich braku — zeznania świadków, które powinny być dołączone do wniosku.

§ 29. 1. Środkiem dowodowym stwierdzającym odbywanie nauki w rzemiośle na obszarze Państwa Polskiego przed dniem 1 lipca 1965 r. jest w razie zdania egzaminu czeladniczego zaświadczenie właściwej izby rzemieślniczej, a w razie nieprzystąpienia ucznia do egzaminu — zaświadczenie wydane przez rzemieślnika, u którego trwała nauka, potwierdzone przez cech.

2. Przepis § 28 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 30. 1. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są legitymacje ubezpieczeniowe oraz pisemne zaświadczenia zakładów pracy wydane na podstawie posiadanych dokumentów.

2. Zaświadczenie zakładu pracy powinno zawierać datę podjęcia i ustania zatrudnienia, rodzaj wykonywanych czynności, wyraźne nazwisko, podpis i stanowisko osoby wydającej zaświadczenie oraz pieczęć zakładu pracy.

3. Za dowody stwierdzające okresy zatrudnienia mogą być również uznane legitymacje służbowe, legitymacje związków zawodowych, umowy o pracę, wpisy w dowodach osobistych oraz pisma kierowane przez zakład pracy do pracownika w czasie trwania zatrudnienia, jak powołanie, mianowanie, angażowanie, zwolnienie, wyróżnienie, udzielenie urlopu itp., oraz zeznania świadków, które powinny być dołączone do wniosku.

§ 31. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy uważane za okresy równorzędne z okresami zatrudnienia (art. 7 dekretu), jak pełnienie mandatu poselskiego, zawódowa służba wojskowa, nauka zawodu w zakładzie pracy, nauka w szkołach partyjnych, szkołach związków zawodowych lub szkołach przysposobienia zawodowego, są zaświadczenia wystawione przez właściwe władze lub zakład pracy.

§ 32. 1. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zaliczalne do okresów zatrudnienia (art. 8 dekretu) są pisemne zaświadczenia właściwych władz, urzędów i organizacji, a w szczególności dowodem stwierdzającym:

- 1) okresy nauki w szkole, do której pracownik skierowany został przez zakład pracy, okresy nauki w szkołach wyższych oraz okresy aspirantury naukowej są zaświadczenia właściwych władz szkolnych,
- 2) okresy służby w Wojsku Polskim, w polskich formacjach wojskowych za granicą oraz służby pełnionej w armiach sojuszniczych w okresie wojny 1939—1945 lub pobytu w niewoli są zaświadczenia właściwych organów wojskowych,
- 3) okresy pobytu w niemieckich obozach koncentracyjnych i w obozach pracy przymusowej w czasie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 9 maja 1945 r. są zaświadczenia Związku Bojowników o Wolność i Demokrację lub inne zaświadczenia stwierdzające te okoliczności,
- 4) okresy służby w oddziałach, które prowadziły walkę z hitlerowskim okupantem, oraz okresy służby w wojskowych oddziałach ludowych w czasie wojny domowej w Hiszpanii są zaświadczenia Zarządu Głównego Związku Bojowników o Wolność i Demokrację lub inne dowody zaopiniowane przez ten Związek,
- 5) okresy działalności rewolucyjnej oraz okresy pobytu w więzieniach i obozach odosobnienia za działalność rewolucyjną jest zaświadczenie władzy naczelnej właściwej partii politycznej,
- 6) okresy bezrobocia przed Wyzwoleniem są dokumenty potwierdzające te okresy,
- 7) okresy tajnego nauczania w czasie okupacji jest zaświadczenie właściwych organów administracji państwowej (wydziału oświaty i kultury, inspektoratu oświaty, kuratorium okręgu szkolnego, Ministerstwa Oświaty).

2. W razie braku dokumentów lub gdy istnieją tylko częściowe dokumenty, okresy wymienione w ust. 1 pkt 1—3 mogą być stwierdzone zeznaniami świadków. Zeznania świadków powinny być dołączone do wniosku.

§ 33. Środkiem dowodowym, stwierdzającym wysokość podstawy wymiaru renty, jest odpowiednia dokumentacja oddziału Zakładu.

§ 34. 1. Środkiem dowodowym stwierdzającym, że rzemieślnik składający wniosek o rentę starczą lub inwalidzką zaprzestał wykonywać rzemiosło, jest zaświadczenie wydziału przemysłu.

2. Środkiem dowodowym stwierdzającym, że osoba współpracująca z rzemieślnikiem, składająca wniosek o rentę starczą lub inwalidzką, zaprzestała wykonywać pracę w rzemiosle, jest oświadczenie tej osoby potwierdzone przez rzemieślnika.

3. Środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość podatku lub dochodów z tytułu wykonywania rzemiosła jest zaświadczenie wydziału finansowego prezydium powiatowej (miejskiej w mieście stanowiącym powiat, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej.

4. Środkiem dowodowym stwierdzającym, czy osoba zgłaszająca wniosek o rentę rodzinną wykonuje rzemiosło, jest oświadczenie tej osoby, a jeśli tak, to ponadto zaświadczenie wydziału finansowego określonego w ust. 3, stwierdzające wysokość podatku lub dochodów.

§ 35. Środkiem dowodowym stwierdzającym, czy zgłaszający wniosek posiada dochody z innych źródeł niż z wykonywania rzemiosła lub pracy w rzemiosle, jest oświadczenie zgłaszającego wniosek, czy:

- 1) jest właścicielem, posiadaczem lub użytkownikiem gospodarstwa rolnego, a jeżeli tak, to ponadto zaświadczenie organu właściwego do wymiaru podatku gruntowego o wysokości rocznego przychodu szacunkowego ustalonego dla wymiaru podatku gruntowego,
- 2) wykonuje pracę chałupniczą, przemysł domowy lub ludowy albo pracuje w wolnym zawodzie lub posiada dochody z innych źródeł podlegające opodatkowaniu, a jeżeli tak, to ponadto zaświadczenie wydziału finansowego określonego w § 34 ust. 3 lub zakładu pracy o wysokości tych dochodów,
- 3) pozostaje w zatrudnieniu lub wykonuje pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, a jeżeli tak, to ponadto zaświadczenie zakładu pracy o charakterze pracy, wymiarze godzin pracy i wysokości zarobków,
- 4) pobierał z tytułu równoczesnego zatrudnienia w ciągu ostatnich 3 miesięcy przed zgłoszeniem wniosku o rentę zasiłek z ubezpieczenia społecznego z powodu choroby lub macierzyństwa, a jeżeli tak, to ponadto zaświadczenie zakładu pracy stwierdzające pobieranie i wysokość zasiłku,
- 5) pobiera świadczenia rentowe.

§ 36. Środkiem dowodowym stwierdzającym, że wdowiec lub rodzice pozostawali na utrzymaniu rzemieślnika lub osoby z nim współpracującej, jest oświadczenie zgłaszającego wniosek stwierdzające, że był utrzymywany przez rzemieślnika lub osobę współpracującą z rzemieślnikiem i na czym to utrzymanie polegało.

§ 37. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy czasowej niezdolności do pracy dla celów przyznania renty inwalidzkiej z innych przyczyn niż wypadek przy wykonywaniu rzemiosła lub pracy w rzemiosle jest zaświadczenie cechu wydane na podstawie legitymacji ubezpieczeniowej, do której okresy te zostały wpisane.

§ 38. Oświadczenia składane przez zgłaszającego wniosek powinny zawierać stwierdzenie świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań oraz podpis zgłaszającego wniosek. Własnoręczność podpisu zgłaszającego wniosek powinna być potwierdzona przez cech lub oddział Zakładu.

§ 39. Oddział Zakładu bada i ocenia dowody na podstawie stanu faktycznego wynikającego z całokształtu sprawy i w razie wątpliwości, czy treść tych dowodów zgodna jest ze stanem faktycznym, lub w razie wątpliwości co do ich wiarygodności przeprowadza postępowanie wyjaśniające.

§ 40. 1. Jeżeli osoba ubiegająca się o przyznanie renty:

- 1) nie dołączyła do wniosku wymaganych dowodów z wyjątkiem dowodów mających wpływ na początkowy termin płatności, dodatki do renty oraz zawieszenie prawa do renty albo
- 2) bez uzasadnionych przyczyn nie zgłosiła się w wyznaczonym ponownie terminie na badania przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia,

oddział Zakładu wzywa ją pismem za zwrotnym poświadczeniem odbioru do przedłożenia dowodów w terminie 2 miesięcy od daty doręczenia pisma lub do zgłoszenia się na badanie w nowo wyznaczonym terminie.

2. W razie nieprzedłożenia dowodów lub nieuzasadnionego niezgłoszenia się na badanie w nowo wyznaczonym terminie postępowanie ulega umorzeniu z mocy prawa z dniem upływu wyznaczonego terminu, o czym oddział Zakładu zawiadamia zgłaszającego wniosek. Przedłożenie dowodów lub zgłoszenie się na badanie po umorzeniu postępowania traktuje się jako nowy wniosek.

Rozdział 8.

Ustalanie prawa do świadczeń pieniężnych.

§ 41. 1. Za datę zgłoszenia wniosku o świadczenie pieniężne przyjmuje się datę wpływu wniosku do cechu.

2. W terminie 1 miesiąca od daty wpływu wniosku do cechu wniosek powinien być przesłany do oddziału Zakładu.

§ 42. W razie zgłoszenia wniosku o świadczenia pieniężne uzależnione od inwalidztwa oddział Zakładu kieruje zgłaszającego wniosek na badanie przez obwodową komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, po udowodnieniu przez zgłaszającego wniosek wszystkich okoliczności niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń.

§ 43. Wpłacenie przez rzemieślnika zalegającego z opłatą składek za okres 6 lub więcej miesięcy (art. 33 ust. 1 ustawy) kwoty składek zmniejszającej zaległość do okresu krótszego niż 6 miesięcy uzasadnia przyznanie przez oddział Zakładu renty starczej lub inwalidzkiej od daty wpłacenia tej kwoty.

§ 44. Oddział Zakładu wydaje decyzję w sprawach świadczeń w ciągu 14 dni od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

§ 45. 1. Decyzja powinna zawierać wskazanie rodzaju świadczenia, którego dotyczy, powołanie przepisów prawnych, na których jest oparta, oraz pouczenie o środkach odwoławczych.

2. Decyzja przyznająca świadczenia powinna oprócz danych zawartych w ust. 1 określać wysokość świadczeń, sposób ich obliczania, datę rozpoczęcia wypłaty i termin płatności renty oraz pouczenie, o jakich okolicznościach rencista obowiązany jest zawiadomić oddział Zakładu.

3. Decyzja odmowna powinna oprócz danych wymienionych w ust. 1 zawierać faktyczne i prawne uzasadnienie odmowy.

§ 46. Oddziały Zakładu właściwe do wypłaty świadczeń obowiązane są kontrolować okoliczności mające wpływ na prawo do renty oraz na zawieszenie prawa do renty.

Rozdział 9.

Przepisy końcowe.

§ 47. 1. Rzemieślnik wykonujący samoistnie rzemiosło w dniu 1 lipca 1965 r. obowiązany jest w ciągu miesiąca lipca 1965 r. zgłosić do ubezpieczenia siebie oraz osobę współpracującą z rzemieślnikiem.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w § 3 ust. 1, rzemieślnik obowiązany jest złożyć razem ze zgłoszeniem, nie później jednak niż do dnia 31 sierpnia 1965 r.

§ 48. 1. Przez zasiłki stałe w rozumieniu art. 41 ustawy należy rozumieć świadczenia przyznane na podstawie §§ 9, 10 i 11 Regulaminu akcji socjalnej rzemiosła.

2. Rzemieślników pobierających zasiłki (ust. 1) i osiągających dochody z tytułu wykonywania rzemiosła nie powodujące zawieszenia prawa do renty w całości lub w połowie traktuje się w zakresie świadczeń rentowych (art. 41 ustawy) jak rzemieślników, którzy zaprzestali wykonywać rzemiosło.

§ 49. Przyznanie wyjątkowo renty osobom, które nie odpowiadają warunkom wymaganym w myśl ustawy do uzyskania renty, może nastąpić na podstawie wniosku Związku Izb Rzemieślniczych.

§ 50. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozporządzeniu mają odpowiednio zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 listopada 1959 r. w sprawie postępowania przy ustalaniu prawa do świadczeń i zasad wypłaty świadczeń przewidzianych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 65, poz. 393).

§ 51. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1965 r.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

182

ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI

z dnia 1 czerwca 1965 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie nauki zawodu w rzemieślniczych zakładach pracy.

Na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z 1958 r. Nr 45, poz. 226 i z 1961 r. Nr 32, poz. 160) zarządza się, co następuje:

§ 1. W § 33 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wytwórczości z dnia 1 marca 1960 r. w sprawie nauki zawodu w rzemieślniczych zakładach pracy (Dz. U. z 1960 r. Nr 16, poz. 97 i z 1962 r. Nr 67, poz. 335) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W terminie do dnia 31 grudnia 1970 r. zarząd izby rzemieślniczej może dopuścić do egzaminu czeladniczego osobę pełnoletnią, która w inny sposób niż

przewidziany przepisami rozporządzenia nabyła umiejętność wykonywania określonego rzemiosła, jeżeli osoba ta nie jest robotnikiem zatrudnionym w państwowym lub spółdzielczym zakładzie pracy w tej specjalności rzemieślniczej, w której ubiega się o dopuszczenie do egzaminu czeladniczego. Egzamin powinien objąć sprawdzenie umiejętności praktycznych i wiadomości teoretycznych, zgodnie z programem szkolenia uczniów odnośnego rzemiosła.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 28 marca 1965 r.

Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości:

W. Lechowicz

Redakcja: Urząd Rady Ministrów — Biuro Prawne, Warszawa, al. Ujazdowskie 1/3.

Administracja: Administracja Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów, Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 50.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Zakładach Graficznych „Tamka”, Warszawa, ul. Tamka 3.